

Megjegyzések az 1933-ik évi erdő-törvény tervezethez

Az 54. §.

A fegyverviselés joga

Sem az 1879. évi XXXI. t.-c. 40. §-a, sem a jelen tervezet 54. §-a, amelyek mindaketten a felesketett erdészeti alkalmazot-
tak fegyverviselés körüli jogkörét tárgyalják, nem említi a fegy-
ver használati jogát.

A jelen tervezet a régivel szemben még korlátozást is rejt a mi kárunkra, amennyiben kifejezetten „golyós lőfegyvert” em-
lít, míg a régi csak „lőfegyverről” beszélt. Az erdészeti alkalma-
zott az új törvény értelmében ki volna téve annak, hogy ha bármi
összeütközésbe kerül szolgálatából kifolyólag olyankor, amikor
nem a golyós szolgálati fegyvere van nála, hanem a serétes, vagy
akár a golyós vadászfegyver, a bíróság nem fogja elismerni fel-
lépésének hivatalos és jogos voltát, mert az új törvény expressis
verbis a „golyós lőfegyver”-hez köti azt a jogát, hogy mint köz-
biztonsági közeg viselheti a fegyvert. („... ebben a minőségük-
ben golyós lőfegyvert viselhetnek”.)

Kétségre és kifogásra ad alkalmat, hogy az új törvény „szol-
gálati” és „vadászati” golyósfegyvert különböztet meg anélkül,
hogy megállapítaná, mi az egyik, mi a másik, ill. mi a különbség
köztük? Ez egymaga is nehézséget fog okozni bírói tárgyalá-
soknál, ill. pereknél, de még inkább annak megállapítása, mi te-
kinthető „golyós” lőfegyvernek? Csak azok-e, amelyek kizárólag
golyós lövésre alkalmasak? Vagy azok is, amelyek vegyes csövűek,
amelyeknek egy kifejezetten golyós és egy vagy két kifejezetten
serétes csövű is van? Vagy azok is, amelyeknél egy vagy mind-
két cső úgy serétre, mint golyóra alkalmas? Vagy végül a tisztán
serétes cső, amelyből azonban külön erre a célra szerkesztett
golyót is lőhetnek, vajjon golyós lőfegyvernek is minősíthető?

Helytelen a tervezet fogalmazása a szolgálati lőfegyveren kívül még tartható egy darab golyós és egy darab serétes vadászfegyver körül azért is, mert a szövegezés szerint az erdészeti alkalmazott egyszerre három darab fegyvert is *viselhet* („szolgálati lőfegyverükön kívül... egy darab golyós és egy darab serétes vadászfegyvert is viselhetnek”), ill. — ha csak a golyós szolgálati fegyverre vonatkozik a minősítés — legalább kettőt kellene is viselnie, mert nem tudhatja, hogy mikor adódik annak szüksége, hogy törvényszegőkkel szemben fel kell lépnie, amihez való fegyverviselés joga a golyós szolgálati lőfegyverhez van kötve.

Ezek az előrelátható nehézségeken — amelyek per esetén a mi hátrányunkat jelentik — segítünk, hogyha egyszerűen elhagyjuk a „golyós” lőfegyver kifejezést, meghagyjuk a régi törvényben szereplő „lőfegyver” szót és változtatunk a másik két fegyverre vonatkozó szövegen is. Erre annál inkább is szükség van, mert saját érdekünkben azt kell követelnünk, hogy a törvénytervezetben szereplő „egy darab golyós és egy darab serétes vadászfegyver” is szolgálati fegyvernek minősítettessék. Hiszen ki van zárva, hogy az erdészeti alkalmazott hivatalos útjain két vagy három fegyverrel járhasson, hogy adandó esetben — amikor valakivel szemben fel kell lépnie — a szolgálati „golyós lőfegyvert” vehesse elő. Csak egy fegyverrel járhat, de viszont bármikor készen kell állnia arra, hogy törvényt szegőkkel szemben kötelességszerűen fel kell lépnie. Ha ő maga szolgálatban áll, a fegyvere is szolgálati fegyver.

Az alább javasolt változtatások megokolására tisztelettel hivatkozom arra, hogy úgy a régebbi, részben szakiskolai szolgálatom alatt, mint később is, különösen mint a vadásztan tanára és a tanulmányi vadászterület vezetője, ismételten szükségem volt arra, hogy törvényszegőkkel szemben, több ízben fegyveres törvényszegőkkel szemben fellépjek, azonkívül — éppen a vadászat körüli tanári szerepem miatt — fokozott figyelemmel kísérem kollégáimnak a vadászokkal szemben való fellépését és annak következményeit, hiszen a fegyveres fellépés szüksége főképen ezen a téren merül fel, már a szorosan vett erdészeti teendők terén is nem egyszer került már sor vagy fegyverhasználatra, vagy legalább is az azzal való fenyegetésre; a szolgálati fegyverre tehát nemcsak a vadászattal kapcsolatban van szükségünk, hanem

a tulajdonképpeni erdészeti szolgálat terén is. Minden ilyen eshetőségre önmagamnak is volt példája, de kollégáim részéről is mindegyikről van tudomásom.

Minden egyes alkalommal — a szó szoros értelmében kivétel nélkül, minden egyes esetben, amelyről tudomásom van — mindig az a felfogás érvényesült a bírói tárgyalásokon és az ítélelhoztalnál, hogy a felesketett erdészeti alkalmazottnak joga van ugyan lőfegyvert viselnie, de nincs joga ahhoz, hogy ezt a fegyvert használhassa is, kivéve az önvédelem esetét. Ellenszegülővel szemben nem szabad a lőfegyverhez nyulnunk; dacára annak, hogy az a felesketett erdőtiszt vagy erdőőr éppen úgy a magyar államhatalmat képviseli és nagyon sok esetben közvetlenül az államvagyonot védelmezi, mint akár a vámőr, a rendőr vagy csendőr; mégsem ismeri el a bíróság azt a jogát, amit a csempészt üldöző vámőrnek, a rendbontóval szemben eljáró rendőrnek vagy csendőrnek fennakadás nélkül megítél. Csak akkor ismeri el a bíróság a fegyverhasználatunk jogosságát, hogyha az ellenszegülő a saját magunk testi épségét vagy életét veszélyezteti. Ez azonban annyit jelent, hogy a mi eskünknek nincs semmi súlya és hatálya, mert az önvédelemhez nem kell eskü, annak joga minden megtámadott embert megillet és azt a jogot senki kétségbe nem vonja. Pereknél nem az önvédelem joga az, amit esetleg kétségbe von a bíróság és aminek igazolását követeli, hanem tisztán csak az, hogy tényleg fennforgott-e az önvédelem esete, hogy tényleg oly támadásnak volt-e kitéve az illető, amit másképp, mint fegyverhasználattal elhárítani nem tudott volna.

Nincs szükség arra, hogy szaktársaink előtt vázoljam, hogy mily óriási hátrányt jelent számunkra a bíróságnak ez a ma uralkodó felfogása és mily nehéz helyzetbe sodort ez már nem egy, éppen ügybuzgó és szolgálatát komolyan vevő szaktársunkat. Ezzel a felfogással szemben pedig eddigi törvényeinkben nem találunk orvoslato.

Emiatt a felfogás és annak következményei miatt szükség van arra, hogy a törvényben ne csak burkoltan, hanem nyíltan és határozottan kifejezésre jusson az, hogy a felesketett erdészeti alkalmazottnak a szolgálati fegyverét nemcsak viselnie, de szükség esetén használnia is szabad, sőt az államhatalom tekin-

télye érdekében kell is! Természetes, hogy ezt a jogát szigorúan körül kell határolni és biztosítani kell azt, hogy senki ilyen joggal ok nélkül vagy könnyelműen ne élhessen, de viszont az *expressis verbis* való feljogosítás nélkül az eskü maga illuzórius és hatástalan marad, amint azt évtizedes tapasztalat mutatja és az erdészeti alkalmazott nem számít teljes értékű biztonsági közegnek.

Hozzáfűzöm még, hogy a régi törvényben is és az új tervezetben is a szolgálati fegyverrel kapcsolatos jogok közül csak az van külön kiemelve, hogy az a fegyver vadászati adómentes, ill. fegyverigazolvány és vadászjegy-illetékmentes. Ez vezetett arra a felfogásra — aminek velem szemben magasrangú bíró kifejezést adott —, hogy a főcél az adó- és illetékmentesség, mert azt a törvény *expressis verbis* kiemeli, ellenben egyéb jogot fel nem sorol. A törvény szövegét úgy kell fogalmaznunk, hogy az ilyen téves felfogásnak semmi alapot ne nyujtsunk.

A fentiek értelmében az 54. §. első három pontja a következőképp fogalmazandó meg:

A felesketett erdómérnökök, alerdészek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegek, akik ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel vannak felruházva, mint az egyéb közbiztonsági közegek, ennél fogva szolgálatukban lőfegyvert viselhetnek, amelyet elkerülhetetlen szükség esetén hivatalos eljárásuk érvényesítése érdekében használhatnak is. Az erre vonatkozó szabályokat a m. kir. belügyminiszter úrnak vonatkozó rendelete írja elő, a fegyverhasználatért az illető erdészeti alkalmazott teljes felelősséggel tartozik.

Ha az erdészeti alkalmazott egyúttal szolgálata keretében a vad- és a halállományra és a törvényes védelem alá vett állatokra is köteles felügyelni és azokat megvédeni és őrizni tartozik, a szolgálati lőfegyveren kívül még — a vadászat, ill. halgazdaság bérlőjének hozzájárulásával — egy darab golyós és egy darab sértes vadászfegyvert is tarthat, amely szintén szolgálati fegyvernek minősítendő. A szolgálati fegyverek fegyverigazolvány és vadászjegyilleték alól mentesítve vannak.

A felesketett erdészeti alkalmazottak . . . . . stb.

A 41. §.

Az erdőhivatali kerületek nagysága

A 41. § 3. pontja alatt 3000 (háromezer) kat. holdban van megállapítva az a minimális terület, amely külön erdőmérnököt követel. 3000 kat. hold pedig kb. a maximuma annak a területnek, amit egy-egy erdőmérnök — kellő segítséggel — áttekinthet úgy, hogy annak gazdaságát a belterjességnek a mai kor által megkívánt színvonalán tarthassa. A belterjességet nemcsak a kor színvonala, hanem a tulajdonosnak érdeke is követeli, mert ma inkább, mint bármikor régebben, ki kell sajtolni minden jövedelmet, amit abból az erdőből lehet az alaptőke megtámadása nélkül. Ez pedig nagyon sokoldalú munkát követel az erdőmérnöktől.

A törvényben lerögzített ily kelleténél nagyobb számoknak végzetes hatásuk lehet, mert senki ennél kisebb területekre nem fogja érdemesnek tartani az erdőmérnök alkalmazását, illetőleg, ahol már van, ott túlságos tehernek fogja a tulajdonos azt érezni és abban a biztos tudatban fog élni, hogy az erdőmérnökének munkaerejét, képzettségét nem tudja kellőképp kihasználni és kamatoztatni. Pedig vajjon akad-e mezőgazdaság, még a mai csekély jövedelmezőség mellett is, amely a 3000 kat. hold területre a botos ispánnal megelégednék? Ha önmagunk csak ennyire becsüljük a szaktársaink munkáját, másokkal többre becsülhetjük? 3000 kat. holdnál jóval kisebb területek is nemcsak hogy leköthetik egy erdőmérnök munkáját, de még ugyancsak igénybe vehetik annak tudását, képzettségét, szorgalmát és erejét, éppen a mai viszonyok között leginkább. A törvénybe pedig úgy kell beállítanunk az adatokat, hogy a belterjességet kényszerítő erővel fokozzuk, ne pedig útját vágjuk el.

Az alsó határnak ily nagy területtel való megállapítása nemcsak hogy rávezeti, de egyenesen rászorítja a birtokost erre a területre és ezzel egyenesen rákényszeríti a külterjes, a nagyjából való erdőgazdaságra és azt állítja oda mint a törvénynek legjobban megfelelő célt! Holott mennél külterjesebb a gazdaság, annál nagyobb pazarlást jelent az az erdő légfontosabb termelő tőkájével: a talaj termőerejével, mert feltétlenül nagy veszteségekkel és elmaradt nyereségekkel kell dolgoznia.

Nehogy esetleg azt higgye bárki, hogy csak a természetes felújítás vagy a szálalás lebeg szemeim előtt. Korántsem! Azonban a belterjes gazdaság a tarvágásnál sem elégedhetik meg ma már avval, hogy csak a vágásban folyjék a munka, az egész terület $\frac{1}{80}$ -ad vagy $\frac{1}{100}$ -ad részén! A belterjes gazdaság ma már mindig és mindenütt az egész területeken való munkát követel; nem vagyunk abban a helyzetben, hogy nagy területeken éveken, évtizedeken át csak a természet maga dolgozzék, ahogy akar, bizony a szakembernek a kívánt irányban vezetnie kell a természet alkotó erejét. Hiszen éppen evvel adjuk meg a lehetőségét annak is, hogy az erdő maga megteremtse a kellő számú erdőmérnök tartásának lehetőségét a jövedelem fokozása révén.

A 3000 kat. holdat jóval le kell szállítanunk ill. helyesebben 1000 (egyezer) hektárral adhatjuk meg az alsó határt, amelyen felül már külön erdőmérnök tartása szükséges.

Határozott számoknak a törvényben való rögzítése ellen egyébiránt súlyos érveket lehetne felhozni azok bizonyos igazságtalanságot rejtenek és nagy kérdés, nem-e helyesebb, ha a törvényben csak hozzávetőleges irányszámokat tüntetünk fel avval, hogy a végleges határozatot a számba veendő körülmények figyelembe vételével a földművelésügyi miniszter mondja ki.

Ami a hektárokat illeti, az új törvénytől feltétlenül meg kell követelnünk, hogy minden számadatnál legalább a hektárokat is közölje, ill. közölje a számadatot hektárookban és tegye hozzá zárójelbe a holdakat.

A méterrendszer hazánkban elég régen be van már vezetve, nem szabad, hogy az erdőgazdaság a maradiságnak oly feltűnő jelét adja, hogy még 1933-ban is kizárólag öleken és holdakban számít.

Az 59. §.

A címkérdés

Nem tudom helyeselni ennek a §-nak második pontját, hogy „Nagyobb erdőgazdaság vezetésével megbízott egyén részére a földművelésügyi miniszter e rendelkezés alól rendkívül indokolt esetben eltérést (t. i. címet) engedélyezhet”.

A minősítéseket szigorúan kell elhatárolnunk; ily kivételeknek lehetővé tétele, ill. törvénybe iktatása protekciózást szolgál

vagy legalább lehetővé és megokolttá teszi a protekciózást. Van a kormánynak elég lehetősége ahhoz, hogy rendkívüli érdemeket szépen hangzó címekkel jutalmazzon, nincs miért az erdészeti tisztikarnak úgy sem eléggé elismert társadalmi helyzetét ily kivételes intézkedésekkel újabb kétségeskedéseknek kitenni.

Akinek a törvény életbeléptetése idején már van bármily szép címe, az megtarthatja azt, ha legális úton jutott hozzá, a szerzett jog alapján, de a jövő időre is törvényes utat nyitani ily abuzusnak, az beleütközik a szakunk egyetemes érdekeibe. Ennek a pontnak teljesen el kell maradnia.

A közigazgatás rendezéséről szóló törvény módosítása

írta: Ajtay Sándor dr.

Alig telt el négy év a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. t. cikk életbeléptetése óta, ennek módosítása és kiegészítéseként az 1933. évi XVI. t. cikkel máris egy olyan törvényalkotás került be törvénytárunkba, amely különösen a jogorvoslatok további korlátozásával a közigazgatási eljárás eddigi rendjébe mélyen belenyúló intézkedéseket foglal magában.

A törvényjavaslat előterjesztését a kormány azzal indokolta, hogy az ország nehéz és mindinkább súlyosbodó helyzete parancsolólag követeli meg a közigazgatás egyszerűsítését és olcsóbbá tételét s ennek eszközei közül mindenekelőtt a fellebbviteli rendszernél bevezethető egyszerűsítéseket kell felhasználni. Az új törvény életrehívásának oka tehát nem az volt, mintha a közigazgatás rendezéséről szóló törvény alaprendelkezései az elmúlt négy év tapasztalatai alapján már tarthatatlanoknak mutatkoztak volna, a kormány azonban önként értetődőleg felhasználta az alkalmat egyes olyan rendelkezések módosítására is, amelyek a gyakorlatban nem váltak be, vagy amelyek a célnak inkább megfelelő rendelkezésekkel voltak helyettesíthetők.

Minthogy a közigazgatás rendezéséről szóló törvényről lapunk olvasóközönsége annakidején részletesen tájékoztatva volt, indokoltnak mutatkozik, hogy néhány szóval az új törvényről is